

Mensen met een chronische ziekte verschillen in het doen aan zelfmanagement: leeftijd en ernst van beperking spelen een rol

Welke aspecten van zelfmanagement ervaren mensen met een chronische ziekte als moeilijker of juist als gemakkelijker? Is er bij hen een verband tussen het doen aan zelfmanagement en leeftijd? En de ernst van de aandoening? Dit onderzochten we in de Nivel Zorgmonitor, met gebruik van gegevens van het Nationaal Panel Chronisch ziekten en Gehandicapten (NPCG).

Zelfmanagement

helpt mensen met een chronische ziekte om hun symptomen beter te beheersen en bevordert het emotionele welzijn.

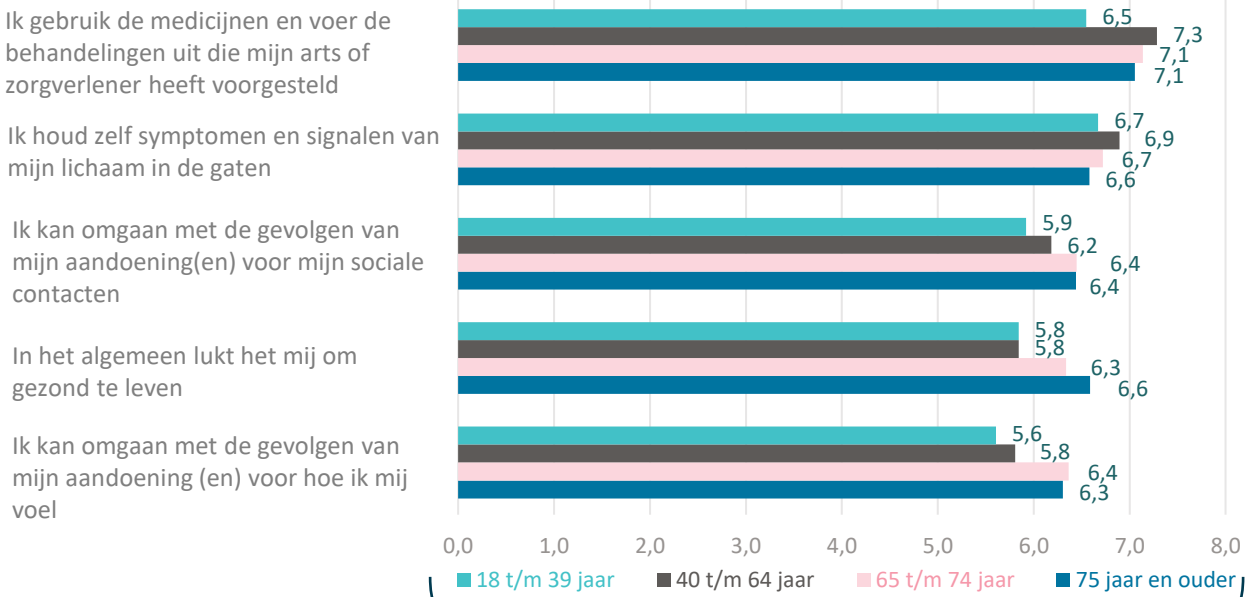
Dit kan leiden tot hogere therapietrouw en gunstigere gezondheidsuitkomsten.

Over het onderzoek

- Met het [Nationaal Panel Chronisch ziekten en Gehandicapten \(NPCG\)](#) zijn 5 metingen gedaan (2015, 2018, 2020, 2022, 2024) over zelfmanagement bij mensen met een chronische ziekte.
- De 'Partners in Health Scale' (PIH) is gebruikt, een 9-puntsschaal met 12 items; hoe hoger de score, hoe hoger de mate aan zelfmanagement.
- In 2024 zijn 1462 panelleden geselecteerd met één of meer chronische ziektes, gediagnosticeerd door de huisarts (ICPC-codes).
- De vragenlijst is digitaal of schriftelijk ingevuld, responspercentage 70%.
- De getoonde cijfers zijn gewogen naar de samenstelling van mensen met een chronische ziekte in Nederland.
- **Vijf van de 12 vragen worden hier uitgelicht.**

Leeftijd en zelfmanagement (2024)

Zelfmanagementaspecten van mensen met een chronische ziekte, naar leeftijdsgroep

Wat valt op:

De jongste groep (18-39 jaar) scoort significant lager dan de oudere groepen op zelfmanagement als het gaat om:

- medicijngebruik en behandelingen uitvoeren die de zorgverlener heeft voorgesteld
- vermogen om gezond te leven
- omgaan met de gevolgen van de aandoening op emotioneel welzijn

Er zijn geen significante verschillen tussen leeftijdsgroepen voor wat betreft:

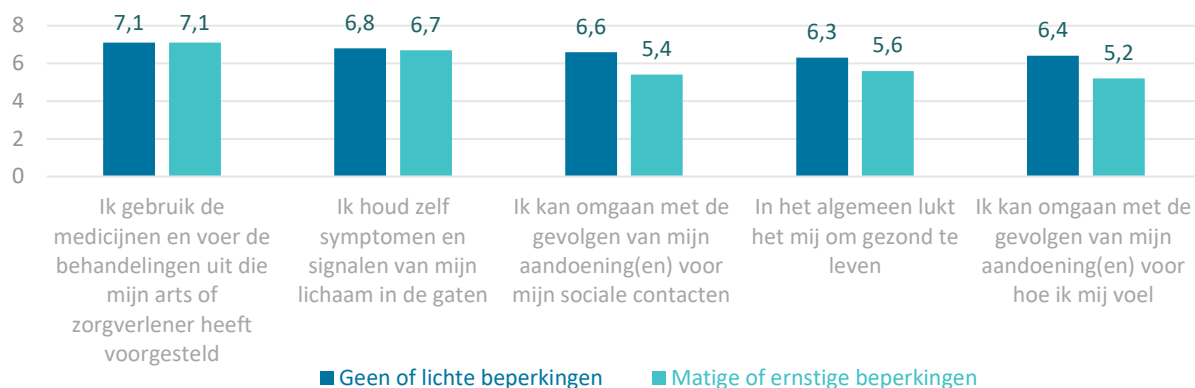
- het kunnen omgaan met de gevolgen van de aandoening voor sociale contacten

Ernst van de beperking en zelfmanagement (2024)

Zelfmanagementaspecten van mensen met een chronische ziekte naar ernst van beperking

Wat valt op:

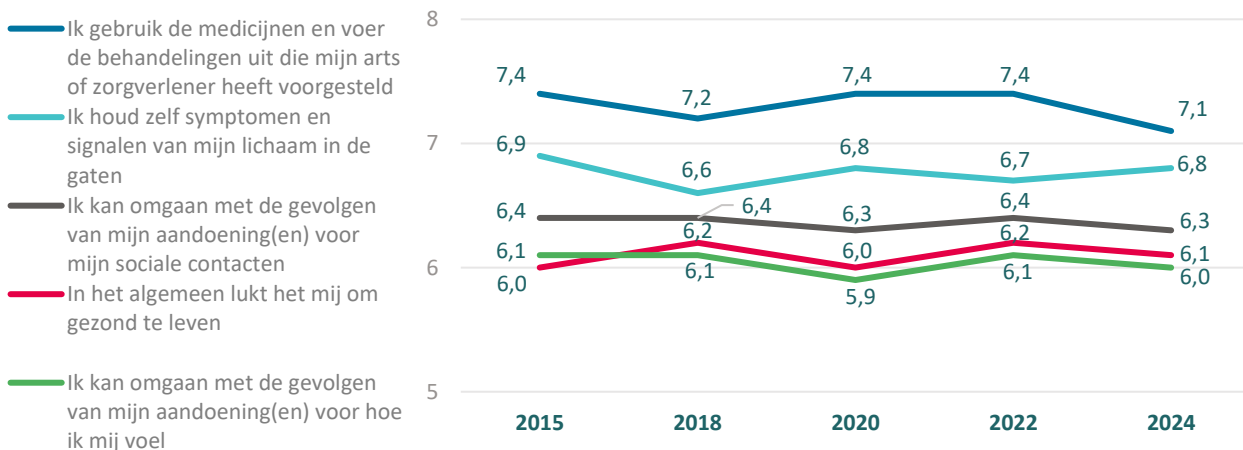
Mensen met een chronische ziekte die een matige/ernstige beperking(en) hebben, ten opzichte van mensen met milde/geen beperking:

- meer moeite met het omgaan van de gevolgen van hun ziekte, zowel mentaal en wat betreft hun sociale contacten
- meer moeite om gezond te leven
- geen verschillend gedrag voor wat betreft medicijngebruik en het in de gaten houden van optredende symptomen

Gemeten perioden en zelfmanagement (2015-2024)

Zelfmanagementaspecten van mensen met een chronische ziekte, per jaar

Wat valt op:

Mensen met een chronische ziekte zijn over het algemeen in de periode 2015-2024 relatief beter in:

- het zelf uitvoeren van fysieke zorghandelingen (medicijnen gebruiken, optredende symptomen in de gaten houden)
- dan in het omgaan met hun aandoening, zowel mentaal als wat betreft sociale contacten